

บทที่

1

เธอยังจำร้านกาแฟตรงจัตุรัสอาร์มาส์ได้ไหม? ร้านที่ด้านหน้ากรูกระจกรุ่นโบราณเนื้อเนียนใส แต่ก็เห็นได้ชัดถึงความเก่าที่ผ่านกาลเวลามาเนิ่นนาน เรายังเคยคิดกันเล่นๆว่า หากกระจกพวกนั้นเป็นเหมือนดวงตาของตึกทรงนีโอคลาสสิกหลังนั้น บางทีมันอาจจะบันทึกภาพเรื่องราวที่ผ่านสายตาเข้ามาเอาไว้อย่างมากมาย และเธอคงจะเชื่อเรื่องนี้มากกว่าใครทั้งหมด ถึงกับเคยยื่นจ้องกระจกอยู่เป็นนาน จนจำบ่ยตัวสูงโย่งที่เราแอบตั้งฉายาว่า “เสาไฟฟ้า” ต้องออกมาไล่

ด้านนอกของร้านล้อมด้วยรั้วเหล็กเตี้ยๆ ทาสีเขียวเข้ม หัวเสากลมๆ ซึ่งทำด้วยทองเหลืองถูกขัดจนมันปลาบ ลานเล็กๆ ระหว่างรั้วกับตัวร้านเป็นแปลงดอกไม้คลุมดินที่ในหน้าร้อนจะออกดอกเล็กๆ สีสดสวย เหมือนระบายด้วยสีน้ำ หน้าประตูทางเข้ามีต้นปาล์มแคระซึ่งคงมีอายุร่วมร้อยปียืนกระหนาบข้างเหมือนทหารยาม

ร้านที่หูลีเสียดเสียเหลือเกินสำหรับความรู้สึกของเด็กตัวเล็กๆ อย่างเรา โดยเฉพาะในวันที่มีรถยนต์คันใหญ่มาจอดหน้าร้านและมีคนท่าทางภูมิฐานแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่สวยงามเดินเข้าไปข้างในร้านให้เราเมียงมองและคาดเดาว่าคนเหล่านั้น

เป็นใครกันบ้าง แต่ที่สร้างความตื่นเต้นได้มากที่สุด ก็เมื่อเห็นเบโดร โรดิเกซ ก้าวลงจากรถแท็กซี่ ตอนนั้นคิดว่าเขาคงจะเพิ่งสามสิบเศษ ผอม สูง แต่หนักแน่น และมันคงเหมือนเสาธงชาติ -- ฉะนั้นไม่ออกว่าใครเป็นคนสรรหาคำเปรียบเทียบกับนี้ แต่ก็คงจะไม่สามารถหาคำเปรียบเทียบกับอื่นใดได้เหมาะไปกว่านั้นอีกแล้ว โดยเฉพาะเมื่อเห็นภาพเสาธงหน้าโรงเรียน ซึ่งตั้งเด่นเป็นสง่าอยู่หน้าตึกใหญ่ และที่ทำให้เขาดูเหมือนเสาธงขึ้นไปอีกคือเส้นผมสีดำยาวสยายซึ่งปลิวไสวเช่นเดียวกับธงชาติเมื่อต้องลม

ฉันจำไม่ได้แล้วว่าใครเป็นคนออกแบบธงชาติของเรา แม้ว่าครูสอนประวัติศาสตร์จะเคยออกข้อสอบข้อนี้ตอนที่เรียนชั้นประถม แต่ช่างเถอะ ไม่ว่าใครจะเป็นคนออกแบบ ก็ถือได้ว่าเขาได้สร้างผลงานศิลปะที่ยิ่งใหญ่กว่าปีคัสโซ่ หรือดาลี เพราะไม่ว่าเราจะเด็ดฉันที่สีแดงกับสีเหลืองพื้นๆ ซึ่งแบ่งเนื้อที่ตามยาวกันคนละครึ่งผืน และดาวหกแฉกสีขาวดวงใหญ่ตรงกลางเบ้า อันเป็นการออกแบบที่ทีมที่ออไรส์นุทริยภาพหรือความคิดสร้างสรรค์เพียงไร แต่มันก็ยืนยงอยู่บนยอดเสาโดยไม่มีใครที่จะกล้าปลดมันลงมาหรือวิพากษ์วิจารณ์อะไร หน้าซ้ายยังต้องแสดงความเคารพนบนอบเสียอีกด้วย

เบโดร โรดิเกซ ในอายุสามสิบเศษ มีรูปลักษณ์เหมือนเสาธง แต่เครื่องแต่งกายของเขากลับไม่ต่างจากธงของโจรสลัดที่ผ่านคาบสมุทรมาอย่างโชกโชน ทั้งมอมแมมและขาดวิน เธอกระซิบอย่างสะใจว่าเห็นเจ้าโย่ง “เสาไฟฟ้า” ยืนตะลึงไปชั่วขณะ ก่อนจะเปิดประตูต้อนรับโรดิเกซ กระนั้นก็ยังวางท่าไม่ถูกว่าควรจะก้มศีรษะให้เขาหรือไม่... จริงๆ แล้ว เป็นใครก็คงจะทำอะไรไม่ถูกเหมือนกัน หากเห็นธงสีด้ารูปหัวกะโหลกกระดุกไขว้ชักร้อยเหนือเสาธงที่ยอดโดมทำเนียบประธานาธิบดี

แม้จะเห็นเขาเพียงชั่วแวบเดียว แต่เบโดร โรดิเกซก็เป็นเหมือนคอบเพลิงที่ลุกโชติช่วง และจุดประกายไฟบางอย่างในจิตใจของพวกเรา เจ้าอ้วนออร์เค่ ซึ่งตอนนั้นไม่เคยสนใจอะไรมากไปกว่าฟุตบอล ถึงกับให้สัญญาว่า ลักวันมันจะแต่งตัวแบบโรดิเกซเข้าไปกินกาแฟในร้านนั้นบ้าง เอนรี หลุยส์ก็เริ่มมีความคิดที่จะไว้ผมยาวตั้งแต่ตอนนั้น แต่สำหรับเธอคงเป็นอะไรที่ยิ่งกว่านั้น เพียงแต่ฉันไม่

เคยออกปากถาม และเธอก็ไม่เคยเอ่ยมันออกมา

นอกจากโรดิเกซแล้ว ร้านกาแฟที่จัตุรัสอาร์มาสน่าจะได้ต้อนรับคนที่มีชื่อเสียงอีกหลายต่อหลายคนมาก่อนหน้านั้น มีคนเคยบอกฉันว่ากาเบรียลล่ามิสทรัส กวีหญิงคนแรกของลาตินอเมริกาที่ได้รับรางวัลโนเบล ชอบแวะมาที่นั่นเสมอเวลาที่เธอหลบลมหนาวจากบ้านเกิดมาพักร้อนที่ประเทศของเรา และเชื่อว่าคาร์ลอส การ์เตลก็คงจะเคยมานั่งจิบกาแฟบ่อยๆ เพียงแต่เมืองหลวงของเราไม่เป็นที่ประทับใจเขามากพอ จึงไม่มีเพลง “*Par la Catalina*” อย่าง “*Mi Buenos Aires Querido*” หรือ “*Rubias de New York*” แม้จะไม่มีใครยืนยันเรื่องเหล่านี้ได้ แต่ก็กลายเป็นเสน่ห์ที่ลึกลับของร้านกาแฟแห่งนี้ ถึงกับมีการอุปโลกน์โຕະและเก้าอี้ตัวนั้นตัวนี้ว่าเป็นที่ที่คนโน้นคนนี่เคยนั่ง แต่ที่น่าแปลกก็คือ ไม่มีใครสักคนพูดถึงเปโดร โรดิเกซ แม้ว่าเราจะเห็นเขาเข้าไปในร้านกับตาของเราเอง...

ตรงข้ามกับร้านกาแฟ วิหารนักบุญเปาโลซึ่งก่อตั้งด้วยหินสีชมพูในรูปทรงของสถาปัตยกรรมแบบโกธิคตั้งอยู่อย่างโดดเด่น แม้เมื่อสี่ร้อยกว่าปีก่อนจะเป็นเพียงโบสถ์ไม้หลังเล็ก ๆ ของนักบวชเบิกและชาวอาณานิคม ซึ่งมีจำนวนเพียงสองร้อยครอบครัว แต่ในช่วงเวลาสองร้อยปีหลัง เมื่อชาวเมืองทวีจำนวนขึ้นเรื่อย ๆ และด้วยกำลังศรัทธาอันแรงกล้าก็ทำให้โบสถ์กลายเป็นวิหารประจำเมือง ซึ่งมีความสง่างามมากแห่งหนึ่งในดินแดนแห่งโลกใหม่ เธอมาจากครอบครัวแคธอลิกที่เคร่งศาสนา ดังนั้น เวลาที่ผ่านวิหาร เธอมักจะชวนพวกเราแวะเข้าไปนมัสการรูปพระไคร้สต์ที่สลักจากหินอ่อนสีชาวมชมพูซึ่งตั้งอยู่บนกางเขนไม้ที่นำมาจากเกาะปาสคัวในมหาสมุทรแปซิฟิก เหนือขึ้นไปเป็นช่องกระจกทรงกระบอกตรงปลายสอดเข้าหากัน ลำแสงจากภายนอกทอดเข้ามาต้องสีทองของลวดลายปูนปั้นของซุ้มที่ตกแต่งด้วยสีทอง แสงและเงาจับกลุ่มเนื้อที่บิดเกร็ง เส้นเอ็นที่ระริก และเส้นเลือดที่ปูดโปนของภาพสลัก จนแทบจะรู้สึกถึงความเจ็บปวดและทุกข์ทรมานที่พระองค์ทรงได้รับ ฉันยังจำที่เธอเล่าด้วยน้ำเสียงที่เลื่อมใสศรัทธาถึงกางเขนอันใหญ่ว่า เกาะปาสคัวในปัจจุบันนอกจากรูปคิลาจำนวนมากที่ตั้งเรียงรายอยู่ชายฝั่งและพีชล้มลุกบางชนิดแล้ว บนเกาะแห่งนี้ก็ไม่มีสัตว์ป่า สัตว์ทะเล

หรือแม้แต่ก และไม่มีไม้ยืนต้นหลงเหลือแม้แต่ต้นเดียว โดยไม่มีใครรู้ว่าเกิดอะไรขึ้นกับป่าที่เคยมีไม้เนื้อแข็งแห่งนั้น แต่เธอก็เชื่อว่าไม้ที่ทำการเข่นอันนั้นคือไม้ต้นสุดท้ายของเกาะที่อยู่ห่างแผ่นดินใหญ่ถึงสองพันกว่ากิโล แต่สิ่งที่สร้างความฉงนและศรัทธาให้ฉันมากกว่าก็คือวันที่เรามองเห็นของเหลวสีแดงเหมือนเลือดซึมออกมาจากเนื้อหินอ่อนตรงรอยตะปูที่ปักตรึง ฉันคิดจะบอกเรื่องนี้กับหลวงพ่อดูแลวิหาร แต่เธอห้ามไว้ โดยบอกว่านี่อาจเป็นนิมิตที่พระเจ้าประสงค์จะแสดงแก่เธอ เช่นเดียวกับที่เคยทรงแสดงแก่โจนาออฟอาร์ค

น่าแปลกที่ในวันนั้นมีเราเพียงสองคนที่เห็นนิมิตนี้ แต่ทำไมฉันถึงยอมให้เธอสมอ้างว่าพระเจ้าทรงแสดงนิมิตแก่เธอเพียงคนเดียว ทั้งๆที่บางทีผู้ที่พระองค์ประสงค์อาจจะเป็นฉันก็ได้?

บางวัน เธอจะหยุดเคารพหน้าประตูลิขิตโดยไม่สนใจเพื่อนๆที่เดินล่องหน้ำไปแล้ว เหลือเพียงแต่ฉันซึ่งยืนรอเธออยู่ห่างๆ ฉันไม่รู้ว่าเธออธิษฐานขออะไรต่อพระคริสต์หรือนักบุญเปาโล บางทีอาจจะขอให้พ่อของเธอกลับมีขาที่แข็งแรงและเดินเหินได้อีกครั้ง หลังจากถูกหินก้อนใหญ่ทับตั้งแต่สะโพกลงไปในเหตุการณ์เหมืองทองแดงถล่มเมื่อหลายปีก่อน หรืออาจจะขอให้มีคนมาจ้างแม่เย็บเสื้อผ้าเยอะๆ...เมื่อพูดถึงแม่ของเธอ สิ่งที่ฉันจำได้ติดตาคือนิ้วหัวแม่มือที่บ้านโปและพรุนด้วยรอยดำๆจากปลายเข็ม จนเหมือนกับเป็นหมอนปักเข็มใบหนึ่ง ฉันเพิ่งมารู้ในตอนหลังว่ารูเหล่านั้นเกิดจากการที่สายตาของแม่เธอเสื่อมลงจนมองอะไรไม่ชัด และที่หนักไปกว่านั้นก็คือนิ้วข้างนั้นก็ขางนั้นก็ขางนั้นไม่รู้สึกรู้สมกับความเจ็บปวด

แต่บางที เธออาจจะอธิษฐานบางสิ่งบางอย่างซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ฉันคิด อยากรู้ก็ตาม ฉันก็ไม่มีโอกาสรู้เลยว่า คำอธิษฐานของเธอสัมฤทธิ์ผลหรือไม่?

ลานกว้างหน้าวิหาร เป็นที่ที่เราชอบเตร็ดเตร่กันหลังโรงเรียนเลิก เพราะนอกจากจะมีพวกจิตรกรไม่มีชื่อเสียงที่มารับจ้างเขียนภาพเหมือนที่ดูยุ่งงกเหมือน และขายภาพทิวทัศน์หยาบๆ แข็งๆ แล้ว ก็ยังมีพวกอินเดียนจากเปรู โบลิเวีย หรือเอกวาดอร์มาขายเครื่องประดับ สมุนไพร และเสื้อผ้าที่ถักทอจากขนญามา หมอดูยิปซีที่หน้าตาน่ากลัว ตัวตลกทาหน้าด้วยสีขาว ติดจมูกปลอม

อันใหญ่สีแดงสด สวมชุดติดกันลายทางสีน้ำเงินสลัขขาว กับรองเท้ายักษ์เบอร์เริ่ม ซึ่งชอบทำท่าทะเล่กับผู้หญิงแล้ว บางวันจะมีนักดนตรีมาตั้งวงเล่นดนตรีพื้นเมือง เสียงปี่ที่หวานแหลมและเสียงกลองที่หนักแน่น มีมนตรีสะกดให้พวกเราหยุดยืน ฟังชนิดที่ลืมเวลาเวลา

เอนรี หลุยส์ดูจะชอบเพลงพวกนี้มากกว่าเพื่อน และมักจะจัดตั้งเราให้ฟังเพลงต่อ จนพี่ชาย-เอนรีก็ต้องเอ็ดตะโรหรือเขกหัวแรงๆจนน้ำตาเล็ด แต่ก็ไม่ทำให้มันเซ็ดหลาย เมื่อไทรก็ตามที่มิดนตรีพื้นเมืองมาเล่นอีก เอนรี หลุยส์จะปรี่ไปยืนอยู่ข้างหน้าและเฝ้าฟังอย่างหลงใหล

ที่ที่เธอชอบมากอีกแห่งหนึ่งคืออนุสาวรีย์ “เอล ลิเบอร์ตาเตอร์” ซึ่งมีรูปซิโมน โบลิวารนั่งบนหลังม้า ซี่มือไปข้างหน้า รูปนั้นมีความสูงประมาณสองเท่าของขนาดจริง หล่อด้วยบรอนซ์อย่างงดงาม ตั้งมั่นอยู่กลางจัตุรัส...เธอชื่นชมโบลิวารอย่างมาก และชอบเล่าเรื่องของ “เอล ลิเบอร์ตาเตอร์” ให้ฉันฟังเสมอๆ โดยเฉพาะในช่วงที่โบลิวารทำสงครามปลดปล่อยเวเนซุเอลล่า โคลัมเบีย เอกวาดอร์ เปรู ปานามา จากสเปน รวมทั้งก่อตั้งประเทศโบลิเวียขึ้น และเป็นคนเดียวในโลกที่ได้รับการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีของเวเนซุเอลล่า โคลัมเบีย และเปรู--เธอยังบอกว่าการผ่นอันยิ่งใหญ่ของโบลิวาร คือการรวมประเทศต่างๆ ในลาตินอเมริกาเข้าเป็นสหสาธารณรัฐ เช่นเดียวกับอเมริกา

หลายปีต่อมา ฉันถึงรู้ว่าคนที่ปลุกฝังความคิดเธอเรื่อง “เอล ลิเบอร์ตาเตอร์” คือลุงคนหนึ่งของเธอ ซึ่งเป็นครูสอนประวัติศาสตร์ลาตินอเมริกาในโรงเรียนมัธยมเทเรซา และเมื่อฉันเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมปลายในโรงเรียนแห่งนั้น เรื่องราวของซิโมน โบลิวารที่ฉันเคยได้ฟังจากเธอเมื่อตอนเด็ก ๆ ก็ถูกถ่ายทอดผ่านลุงของเธออีกครั้งในช่วงมัธยม ดั่งนั้น จึงไม่น่าประหลาดใจที่ฉันจะทำคะแนนในวิชานี้ได้ดีเป็นพิเศษ จนครูประวัติศาสตร์ฯ ประทับใจ และสนับสนุนให้ฉันเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยอันดเรส เบโย...บางที อาจจะเพราะว่าเบโยเคยเป็นครูสอนประวัติศาสตร์โบลิวาร ลุงของเธอเลยคิดว่าจะสามารถเพาะพันธุ์นักปฏิวัติให้ฉันได้เหมือนกับโบลิวารกระมัง

ถึงแม้ว่าเราจะเป็นเพื่อนกันมาตั้งแต่เล็ก เดินไปโรงเรียนและเดินกลับจากโรงเรียนด้วยกัน เรียนห้องเดียวกัน นั่งโต๊ะติดกัน กินเล่นด้วยกัน แต่ฉันก็เชื่อว่ามีหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับเธอที่ฉันไม่เคยรู้ และมีหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับฉันที่เธอก็ไม่รู้เหมือนกัน แต่มันไม่ใช่เรื่องแปลกอะไรไม่ใช่หรือในการที่เราจะเป็นเพื่อนกัน โดยรับรู้แค่สิ่งที่เรารู้ ไม่จำเป็นต้องค้นหาหรือหาสิ่งที่เรายังไม่รู้... ไม่ใช่ว่าฉันเป็นคนใจแคบหรือกลัวกับสิทธิส่วนบุคคลนักหนาหรอกนะ เธอก็คงเคยเห็นว่าฉันแอบเปิดกระเป๋านักเรียนของเอนรี หลุยส์ เพื่อขโมยอ่านหนังสือการ์ตูนของมันเป็นบ่อยๆ หรือเคยขโมยรูปลูกพี่ลูกน้องคนสวยของฆอร์เก้ไปเติมหมวด เพียงแต่ฉันคิดว่า การคบเพื่อนต่างกับการซื้อรถจักรยานเด็กเล่นสักคันหรือก็ตำรำลั๊กตัว ซึ่งต้องตรวจโน้ตตรวจเงินจนพอใจ ทดสอบ และถามหาใบรับประกัน แต่กับเพื่อนไม่จำเป็นต้องมีหลักประกันอะไรเลยทั้งสิ้น กระนั้นเราก็สามารถที่จะคบหาเพื่อนได้สะดวกตายนกว่าการซื้อจักรยานหรือก็ตำรำเป็นไหนๆ

ฉันไม่รู้ว่ในช่วงเวลาที่ผ่านมามีเพื่อนใหม่มากน้อยเพียงไร และมีเพื่อนเก่าสักกี่คนหลงเหลืออยู่ในความทรงจำ ตั้งแต่เล็กๆ มาแล้ว ที่เธอมักจะพูดถึงอนาคตและวันข้างหน้า ฉันจำได้ว่าเธอช่างเต็มไปด้วยความฝันต่างๆ มากมาย แต่วันหนึ่งเมื่อเราพบกันโดยบังเอิญที่ผับเล็กๆ ในมอนเตวิเดโอ เมืองหลวงของอุรุกวัย และลาจากกันเมื่อใกล้จะสองยาม ฉันถามถึงวันพรุ่งนี้ว่าเราจะมีโอกาสพบกันอีกไหม?

แต่เธอกลับตอบฉันว่า-- ไม่มีพรอกรวันพรุ่งนี้ จะมีก็แต่เมื่อวานนี้ที่กำลังจะผ่านพ้นไป และวันนี้ที่ยังมาไม่ถึงเท่านั้น

บทที่

2

วัยเด็กเป็นช่วงที่เราช่างมีเรื่องราวต่าง ๆ ผ่านเข้ามาไม่หยุดหย่อน แต่เราก็ไม่เคยเป็นกังวลกับอะไร นอกจากโลดเต้นไปอย่างสนุกสนาน และปล่อยให้เรื่องเหล่านั้นไหลล่องไปเรื่อยเปื่อย ที่สำคัญคือไม่มีใครสักคนผูกตัวเองไว้กับเข็มนาฬิกา เราไม่รู้จึกคำว่าเสียเวลา ไม่มีเวลา หรือหาเวลาไม่ได้ เพราะสำหรับเรา เวลาเป็นสิ่งที่มืออย่างมากมายก่ายกอง ไม่ต่างอะไรกับทรายตามชายหาดที่เราจะเอาพลาสติกตักมันใส่ถังสักทีลึบก็รั้อยไบ หรือก่อปราสาททรายสักทีพังกี่หมื่นหลัง เม็ดทรายก็ไม่เคยร่อยหรอลงไปเลย

แม้เมื่อตอนเล็กๆ เราจะมีเวลามากมายเหมือนเม็ดทรายที่ชายหาด แต่ที่สุดแล้ว เราก็ไม่อาจเก็บอะไรที่เป็นขึ้นเป็นอันได้มากนัก และมักจะวนเวียนกลับไปกลับมาอยู่กับเรื่องเพียงไม่กี่เรื่อง...เหมือนทรายน้อยชนิดในกระเปาะแก้วเล็กๆ ของนาฬิกาทราย

ฉันไม่เคยลืมคราวที่พวกเราเข้าขบวนแห่รูปปั้นแม่พระจากคอนแวนต์เก่า ขึ้นไปบนยอดเขาในวันที่ฝนหลงฤดูโปรยปรายพรายพร่าง นอกจากเธอซึ่งค่อนข้างจะคร่ำเคร่งจริงจังแล้ว พวกเราแต่ละคนดูจะสนุกสนานกับการกระเช้าเห่าเหย้ากัน แต่ยิ่งขึ้นเดินไปสูงขึ้นเท่าไร เสียงหัวเราะและพูดคุยก็ค่อยๆ จางหายไป

เรื่อย ๆ และกลายเป็นเสียงบ่นของเจ้าอ้วนฮอร์เค่ เสียงโอดครวญด้วยความปวดเมื่อยและหนาวเย็นของเอนรี หลุยส์ รวมทั้งเสียงพึมพำเลยเถิดไปถึงครูใหญ่ และพวกแม่ชีที่พาเรามาล่าบากล่าบนของเอนริเก้ มีแต่เธอเพียงคนเดียวที่ก้มหน้าก้มตาเดินเหมือนไม่รู้สึกรู้สมกับหนทางและดินฟ้าอากาศ แม้เสื้อผ้าจะเปียกปอน และผมเปียที่ยาวถึงกลางหลังจะชุ่มไปด้วยน้ำ แต่ที่ทำให้ฉันทิ้งไปกว่านั้นก็คือ เมื่อเรานั่งพักกันบนยอดเขา เธอถอดรองเท้าที่สวมอยู่เพื่อเทกววดสองสามเม็ดที่อยู่ในนั้นออก ตอนแรกฉันคิดว่ามันคงจะกระเด็นเข้ามาอยู่ในรองเท้า ตอนที่เราเดินขึ้นเขามา แต่เธอสั่นหัว และบอกว่าเธอเป็นคนเก็บมันใส่ในรองเท้าเอง ฉันไม่เข้าใจว่าเธอทำอย่างนั้นเพื่ออะไร และเชื่อว่าเธอคงต้องเจ็บปวดทุกฝี่เท้าที่ก้าวเดิน แต่เธอกลับยิ้มและพูดว่า เธอทำเพื่อให้เข้าใจความรู้สึกเจ็บปวดของคนอื่น เพราะมีคนอีกเป็นจำนวนมากในโลกนี้ที่ยังทนทุกข์ทรมานอยู่...เอนรี หลุยส์หัวว่าเธอบ้า และเป็นพวกคลั่งศาสนาที่ชอบทรมานตัวเอง แต่เธอกลับเสียบโดยไม่ได้โต้เถียงหรือด่าตอบ และนั่งเสียบไปกว่านั้น เมื่อฉันก้มลงนวดเท้าให้เธอ ทุกวันนี้ฉันยังจำจ้ำสีแดงคล้ายบนฝ่าเท้าเล็ก ๆ ซีด ๆ ได้ดี และนึกถึงมันเสมอเวลาที่เจอคนที่ทุกข์ยากลำเค็ญ

-- เธอพูดถูกที่ว่ามีคนเหล่านั้นอยู่มากมายให้เราพบเห็นโดยทั่วไป แต่จะมีใครสักกี่คนที่จะเอากาวรดใส่ในรองเท้าตัวเองอย่างที่คุณทำ?

เธอคงไม่ลืมสวนน้ำพุที่ซานโต โดมิงโกใช่ไหม? น้ำพุที่มีน้ำกะปริดกะปรอยกลางวงเวียนเล็ก ๆ ที่หอมล้อมด้วยกุหลาบขาวกลีบบาง ในสวนซึ่งมีศาลาแปดเหลี่ยมหลังเล็ก ๆ ที่ตอนนั้นถ้าไม่มีนักเรียนดนตรีที่ผมเผ้าเป็นกระเซิงและสวมแว่นตาหนาเตอะมาเล่นฮาร์ป หรือเด็กผู้หญิงสามสี่คนมาร้องเพลงประสานเสียงในตอนเย็น ๆ แล้ว ก็จะเป็นที่ที่คนแก่มาตั้งวงหมากรุกกัน...บางวันที่อากาศดี ๆ จะมีพวกสาวใช้ตามบ้านแถบนั้นขึ้นรถพาเด็ก ๆ ออกมารับแสงแดด จนเหมือนกับเป็นโรงเลี้ยงเด็กกลาง ๆ สาวใช้พวกนี้จะเป็นคนเปรูตัวเล็ก ๆ ผิวคล้ำ หน้าตาเหมือนกัน และแต่งตัวก็คล้าย ๆ กัน โดยสวมกระโปรงติดกันผ้าตาตารางสีน้ำเงิน หรือผ้าพื้นสีน้ำเงินปกคอบัวสีขาว รวากับตุ๊กตาที่วางเรียงรายบน

แผงเบาะดินหน้าตลาด

สิ่งที่เราชอบกันมากเมื่อไปที่สวนน้ำพุก็คือรถเข็นของตาแก่ชายเฒ่าโยสวอร์ดที่แต่งตัวด้วยชุดสีฟางไค้ดเก๋ๆ ข้างรถมีตัวหนังสือภาษาเยอรมันซึ่งเราอ่านไม่ออกและจนบัดนี้ก็ไม่รู้ว่ามันแปลว่าอะไร บนบ่าของแกมีนกแก้วขนเขียวตัวใหญ่เกาะอยู่ นกแสนรู้ตัวนั้นจะเอียงคอกพงกหัวขึ้นลงตามเสียงเพลงกรุงกิ้งกิ้งที่ตั้งจากเครื่องลาน สลับกับการส่งเสียงเล็กแหลมร้องเรียกความสนใจ...สำหรับเรา ทุกอย่างช่างเหมือนภาพในความฝัน ทั้งรถเข็น นกแก้ว เครื่องลาน น้ำตาลที่ปั้นเป็นโยลีชมพูปูฟอง รวมทั้งตัวตาแก่เอง

และเธอก็ไม่ลืม ถนนที่ขึ้นไปสู่สวนซึ่งปลูกต้นจาคารานดาสองข้างทางอายุของมันคงจะเก่าพอๆ กับสวนน้ำพุแห่งนั้น ในช่วงเดือนตุลาคม ถนนทั้งสายจะเป็นสีม่วงครามเมื่อมันทิ้งใบหล่นร่วงเหลือเพียงดอกที่สะพรั่งพรุ และเมื่อขึ้นปีใหม่นั้นถนนก็จะโรยรายด้วยกลีบบางๆ ราวปูด้วยพรมผืนงาม

เธอเคยบอกฉันว่า เราไม่จำเป็นต้องโหยหาหนทางที่โรยด้วยดอกกุหลาบหรือ เมื่อเรามีถนนสายยาวที่ปูด้วยดอกจาคารานดาสีม่วงครามให้ก้าวเดิน

แต่จริงๆ แล้ว เราคงไม่มีใครสามารถเลือกทางเดินของตัวเองได้ ไม่ว่าโรยด้วยดอกกุหลาบ จาคารานดา หรือก้อนกรวดและปลั๊กทิม

สิ่งหนึ่งซึ่งเราไม่เคยรู้หรือเตรียมใจไว้ก่อน ก็คือความเปลี่ยนแปลง-- ตอนนั้น ฉันยังคิดว่าชีวิตของพวกเราจะเป็นอย่างที่เคยเป็นต่อไปเรื่อยๆ ทั้งการเดินทางไปและกลับจากโรงเรียนด้วยกัน การเรียน การเล่น รวมทั้งชีวิตที่เรียบง่าย จดจรัสอาร์มาส หรือสวนน้ำพุ จนลืมไปว่าเราไม่มีทางที่จะอยู่ด้วยกันเช่นนั้นตลอดไป และสักวันหนึ่ง ไม่ว่าจะด้วยเหตุใดก็ตาม เราก็จะต้องพรากจากกัน

เอนริเก้เป็นคนแรกที่จากไป เมื่อพ่อกับแม่ของมันแยกทางกันและตกลงแบ่งลูกกันคนละคน ฉันคิดว่าไม่มีอะไรจะปวดร้าวและขมขื่นเท่ากับการที่คนสองคนที่เคยรักกัน อยู่ด้วยกัน และร่วมชีวิตมาด้วยกัน จนเหมือนแก้วที่หล่อหลอมเป็นเนื้อเดียว ต้องมาแตกร้าวและแยกออกจากกันอย่างไม่มีวันที่จะคืนกลับมาเป็นดังเดิมได้ แต่ที่ปวดร้าวและขมขื่นมากกว่านั้น ก็คือการที่ลูกๆ ที่ไม่รู้

อีโนห์เห็นด้วย ต้องถูกจับให้แยกพี่แยกน้องไปคนละทิศละทาง -- จริงอยู่แม้ว่า เอนริเก้กับเอนรี หลุยส์ จะไม่สู้ลงรอยกันนัก และเอนริเก้ซึ่งถือว่าตัวเป็นพี่จะลงไม้ลงมือกับน้องชายอยู่บ่อยๆ แต่ก็เป็นเรื่องปกติในระหว่างพี่น้อง และฉันก็เชื่อว่าทั้งสองคนไม่ถึงขั้นจะตัดเป็นตัดตายกันได้ -- การที่พ่อแม่แยกทางกัน สำหรับลูกแล้ว ไม่ว่าจะอยู่กับพ่อหรือแม่ก็คงจะไม่ต่างจากการที่มีชีวิตเหลืออยู่เพียงครึ่งเดียว แต่กับการถูกแยกระหว่างพี่กับน้อง ฉันคิดว่าน่าจะเหมือนกับทั้งเอนริเก้และเอนรี หลุยส์ถูกฝ่าหัวใจออกไปคนละครึ่งดวง

ที่ร้ายไปกว่านั้นก็คือ เอนริเก้ถูกห้ามไม่ให้ติดต่อกับทางบ้านอีก นับตั้งแต่วันที่แม่พามันขึ้นรถไฟไป -- เธอคงจำได้ว่า วันนั้นเอนรี หลุยส์ร้องไห้สะอึกสะอื้น แต่ก็ไม่ทำให้แม่ใจอ่อนหรือแม่แต่เหลียวกลับมามองมันได้เลย ขณะที่เอนริเก้นั่งเกาะขอบหน้าต่างมองดูพวกเราด้วยน้ำตาอาบแก้ม... เสียงหวูดรถไฟที่เคลื่อนจากสถานีดังผสมกับเสียงตะโกนเรียกแม่และพี่ชายของเอนรี หลุยส์ที่วิ่งตามรถไฟ ขบวนนั้นจนลับตา เป็นเสียงที่ก้องอยู่ในหูของฉันอยู่นานทีเดียว

หลายปีต่อมาเราถึงได้ข่าวว่า เอนริเก้ไปอยู่ที่เมืองเล็กๆ ทางภาคใต้ ซึ่งแม้แต่เอนรี หลุยส์เองก็ไม่แน่ใจว่าชื่อเมืองอะไร มันเงียบหายเหมือนไม่เคยมีตัวตนมาก่อน หรือเหมือนกับมุมหนังสือที่ยืนเกินออกมา ซึ่งเมื่อตัดออกไปแล้วก็ไม่ทำให้หนังสือเสียหายหรือมีใครสังเกตเห็น

แต่เอนริเก้ไม่ใช่แค่เศษกระดาษมุมหนังสือ ดังนั้น แม้จะไม่เห็น แต่เรายังรู้ว่าครั้งหนึ่งเคยมีมันอยู่ตรงนั้น และส่วนที่ถูกตัดก็คือรอยแผลเป็นของหนังสือเล่มโปรด ซึ่งไม่มีใครจะลืมนร่องรอยนั้นได้อย่างแน่นอน

พ่อของเอนรี หลุยส์แต่งงานใหม่กับคนรักเดิมที่มีเสียงซุบซิบว่าทั้งคู่ไม่เคยร้างลากันแม้ในตอนที่อยู่กินกับเมียเก่า ฉันไม่รู้ว่ามันเป็นโชคคิดหรือโชคร้ายของเอนรี หลุยส์ เพราะแม่เลี้ยงของมันเป็นครูคาร่าที่สอนวิชาดนตรี และชอบดั่งหนูนักเรียนขึ้นๆ ลงๆ เวลาที่เล่นเครื่องดนตรีพิดคีย์ และในหมู่คนที่ถูกครูคาร่าดิงहुมากที่สุดก็คือเอนรี หลุยส์ ซึ่งเธอแอบกระซิบว่า ที่เป็นเช่นนั้นเพราะใบหูของเอนรี หลุยส์มีส่วนเหมือนกับใบหูแม่ของมันมาก -- อาจจะมีคนที่สังเกตจมูก ดวงตา หรือ

ริมฝีปากของคนอื่น แต่ฉันไม่เคยได้ยินใครตั้งชื่อสิ่งเกิดเรื่องไปหูกมาก่อน และฉันก็นึกไม่ออกว่าไปหูของแม่เอเนอร์ หลุยส์มีลักษณะอย่างไร

พ่อของเอเนอร์ หลุยส์มีร้านขนมปังเล็กๆ เป็นร้านที่ไม่มีชื่อเสียง และไม่มีชื่อร้านเสียด้วยซ้ำ นอกจากป้ายที่เขียนด้วยหนังสือโย้โย้ว่า Pannaderia หรือร้านขายขนมปัง แต่เป็นที่เรียกขานกันทั่วไปว่า ร้านขนมปังนายอ้วน เพื่อให้ต่างจากร้านคู่แข่งที่อยู่อีกฟากถนนซึ่งมีชื่อที่รู้จักกันว่า ร้านขนมปังนายผอม ตอนนั้นในแคลิฟอร์เนียยังไม่มีซูเปอร์มาร์เก็ตที่เปิดเป็นดอกเห็ดเช่นทุกวันนี้ ตามถนนตอนเช้ามีต๋องมีรถม้าบรรทุกนมสดตระเวนส่งตามบ้าน มีชาวไร่ชาวสวนชนพีชผักมาเปิดตลาดนัดหมุนเวียนไปตามที่ต่างๆ และมีคนเข้าคิวรอซื้อขนมปังจากร้านนายอ้วน-นายผอมทั้งเช้าและเย็น

ฉันคิดว่าเธอคงจะจำรสชาติขนมปังของร้านพ่อเอเนอร์ หลุยส์ไม่ได้หรอก แต่นั่นไม่สำคัญเท่ากับการที่เรามีขนมปังกินกันอย่างเหลือเฟือในตอนกลางวัน ซึ่งอาจจะเก็บกลับไปกินต่อที่บ้านในตอนเย็นได้อีก และมันก็ทำให้เรามีเงินเหลือเล็กๆ น้อยๆ เมื่อถึงวันศุกร์เราก็จะเอาเงินมารวมกัน ซื้อไอศกรีมจากร้านที่มีรูปวาดสโนว์แมนตัวใหญ่ตั้งอยู่หน้าร้าน ฉันจำไม่ได้ว่าราคามันสักเท่าไร แต่เราก็ซื้อไอศกรีมหลายๆ รส แล้วมาแบ่งกันกินอย่างสนุกสนาน ถึงแม้ว่าเราจะกินไม่ค่อยทันไอ้อ้วนออร์เค์ก็ตาม

ฤดูใบไม้ร่วงเป็นสิ่งที่อยู่ในความทรงจำของฉันเสมอ โดยเฉพาะในวัยเด็กที่เราเดินไปโรงเรียนและเดินกลับบ้านด้วยกัน -- เมื่อฤดูใบไม้ร่วงมาถึง ใบไม้ก็จะเริ่มเปลี่ยนสี จากเขียวสดเป็นเหลืองเข้ม และแดงสด เหมือนแแต้มด้วยสีต่างๆ หลังจากนั้นไม่นาน มันก็เริ่มปลิดใบจากข้าวและไปรยปลิวเกลื่อนกลาด

เอเนอร์ หลุยส์บอกว่ามีเพลงอเมริกันเพลงหนึ่งเกี่ยวกับฤดูใบไม้ร่วงที่ครูคาร่าชอบเปิดแผ่นเสียงฟังบ่อยๆ เนื้อเพลงค่อนข้างเศร้า กล่าวถึงชายหนุ่มผู้รอคอยคนรักซึ่งสัญญาว่าจะกลับมาก่อนใบไม้ใบสุดท้ายหลุดลอย แต่เธอกลับว่าสำหรับเธอแล้ว ใบไม้ร่วงใบแรกต่างหากที่ทำให้เธอรู้สึกเศร้ามากกว่า เพราะเมื่อใบแรกร่วงแล้ว ใบอื่นๆ ก็จะร่วงตามมาเรื่อยๆ ทีละใบๆ จนกระทั่งหมดต้น

อาจจะจริงอย่างที่เธอก็ได้ เพราะหลังจากเอนริเก้เป็นไบไม่ไบแรกที่ร่วงแล้ว ไม่นานคนอื่นๆ ก็ค่อยๆ จากไปที่ละคน เหมือนฤดูใบไม้ร่วง

แต่สำหรับฉัน ยังรู้สึกว่าเป็นไบไม่ไบสุดท้ายเสมอ แม้ว่าเธอจะไม่เคยสัญญาจะกลับมาหาฉันเหมือนในบทเพลงบทนั้นก็ตาม

เอนรี หลุยส์เป็นคนที่สองในกลุ่มที่จากไป แต่การไปของมันแตกต่างกับเอนริเก้เพราะมีทั้งญาติๆ และเพื่อนๆ ยกขบวนไปส่งที่สนามบินกันคับคั่ง-- ฉันไม่รู้ว่าเป็นเพราะความสมัครใจของมันเอง หรือแรงผลักดันจากครุคারা จึงทำให้เอนรี หลุยส์เดินทางไปเข้าโรงเรียนดนตรีที่สเปน ทั้งๆ ที่มันเคยถูกครุคาราดังหุมากกว่าเพื่อน

ฆอร์เค่พูดที่เล่นที่จริงว่า ถ้าตอนที่พ่อกับแม่ของเอนรี หลุยส์แยกทางกันแล้วแม่เอาเอนรี หลุยส์ไปอยู่ด้วย เอนริเก้คงไม่ได้ไปเรียนดนตรีที่สเปน แต่น่าจะถูกส่งไปบราซิลเพื่อหัดเต้นแซมบ้ามากกว่า

ใครสักคนบอกฉันว่า ครุคาราเคยมีความฝันที่จะไปเรียนดนตรีในต่างประเทศตั้งแต่สาว ๆ แต่ความฝันนั้นก็หยุดอยู่แค่ร้านขนมปังนายอ้วน และถึงแม้ว่าเอนรี หลุยส์จะมีใบหูเหมือนแม่ของมันอย่างที่เธอว่า แต่ครุคาราก็อาจจะคิดว่าเสียงดนตรีในชั่วโมงดนตรีที่โรงเรียน และเสียงเพลงจากเครื่องเล่นแผ่นเสียงที่บ้าน ซึ่งกรอกหูเอนรี หลุยส์อยู่ทุกเมื่อเชื่อวัน คงจะสามารถทำให้มันเป็นตัวแทนในความฝันอันเก่ากร่อนของแกได้

แต่เธอก็เคยพูดใช่ไหม? ว่าไม่มีใครที่จะฝันแทนใครได้หรอก

บทที่

3

ฉันหวังว่าเธอคงจะจำวันที่เราสามคน -- เธอ ฉัน และฌอร์เค้ไปเที่ยวไร่ของลุงฌอร์เค้ได้ -- ไร่ที่กว้างใหญ่ริมลำธารที่สายน้ำเย็นเฉียบแม่ในวันแดดอุ่น ไร่ที่ติดกับเชิงภูเขาสูงทะมึน ซึ่งเธอบอกว่าหากข้ามภูเขาลูกนี้ไปเราอาจพบดินแดนใหม่ที่ไม่เคยมีนักสำรวจคนไหนเคยไปถึงมาก่อน เจ้าอ้วนฌอร์เค้ดูจะเชื่อเรื่องนี้อย่างเป็นตุเป็นตะ ถึงกับกะว่าเมื่อไปถึงที่นั่นแล้ว มันจะประกาศตัวเป็นผู้ค้นพบดินแดนแห่งนั้น เช่นเดียวกับเมื่อตอนที่เบโดร เด บัลดิเบียเดินทางไปถึงซันติอาโกและพ่อเจ้าอ้อยเถิดไปถึงขั้นที่จะตั้งอาณาจักรเล็ก ๆ ที่มีสนามเด็กเล่นและสนามฟุตบอลอยู่ทุกหัวถนน ในขณะที่ฉันพลอยฝันถึงร้านเอมปานาดาและขนมอร่อย ๆ ที่แจกจ่ายให้เด็ก ๆ ทุกคนได้กินกันฟรี ๆ เหมือนที่เอนรี หลุยส์เคยเอาขนมปังจากร้านของพ่อมันมาให้พวกเรา แต่เธอกลับบอกว่าสิ่งที่ดี ๆ ในทุกแห่งหนต้องการไม่ใช่แค่สนามฟุตบอลหรือขนมอร่อย หากแต่เป็นความรักและความเมตตา

ฉันไม่ได้ถกเถียงเธอเหมือนที่ฌอร์เค้ทำ เพียงแต่เคลือบแคลงว่าจะมีเด็ก ๆ เลือกสิ่งไหนมากกว่ากัน ระหว่างความรักความเมตตา กับการอิจฉาและความสนุกสนาน

แดเนี่ยลาเป็นคนที่ทำให้การโต้แย้งยุติลง ด้วยการชวนเราเดินขึ้นไปบนภูเขา และเพียงไม่นานเท่าไร พวกเราต่างพากันลืมนึกความคิดที่จะไปสำรวจดินแดนแห่งใหม่ เพราะความสูงชันและการเดินทางที่ทุลักทุเล ผสมกับห้องที่เริ่มร้องอุทธรณ์--อาหารกลางวัน ในตอนเกือบสี่โมงเย็นมือนั้น เป็นที่เอิร์ดอรรอยอย่างบรรยายไม่ถูก เธอยอมรับวิธีการแก้ปัญหาของแดเนี่ยลา ส่วนฉันเริ่มรู้สึกผิดที่เคยขโมยรูปของหล่อนจากกระเป๋านักเรียนของฮอว์คีย์ไปเติมหมวด

ระหว่างทางที่กลับจากไร่ พวกเราส่งเสียงร้องเพลง "Casablanca" ดังขรมบนรถดั่งเก่าๆ ที่นั่งเบียดกันอยู่ โดยมีลูของฮอว์คีย์ทำหน้าที่คนขับ และกำกับแดเนี่ยลาคอลตามในบางช่วง --มันเป็นเพียงเพลงพื้นเมืองเก่าๆ ที่พูดถึงความสุขในบ้านสีขาวหลังเล็กๆ ในไร่รุ่งนแดง แมวสีดำ และห้องฟ้าสีฟ้า ในวันที่ซึ่ม้าสีน้ำตาลออกไปในทุ่งหญ้าสีเขียวที่โรยด้วยแดดสีทอง แม่เราต่างก็เคยร้องเพลงนี้มานับครั้งไม่ถ้วน เพียงแต่ไม่เคยมีครั้งไหนที่จะรู้สึกถึงความไพเราะของมันเท่ากันครั้งนี้

บางครั้งที่รถกระดอนขึ้นลงตามหนทางที่ขรุขระ ทำให้ศีรษะของเธอชบกับไหล่ของฉันโดยไม่ตั้งใจ แต่ก็ทำให้ฉันรู้สึกอบอุ่นและมีความสุขอย่างประหลาดจนนึกอยากให้ระยะทางนั้นยาวไกลออกไปไม่มีที่สิ้นสุด

หลังจากฤดูร้อนอันแสนงาม ก็ถึงฤดูใบไม้ร่วงอันแสนเศร้า และแม่เธอจะไม่ใช่ใบร่วงใบแรก แต่สำหรับฉัน เธอก็เป็นเสมือนใบสุดท้ายที่ปลิดปลิวจากขั้วและล่องลอยไปในสายลม

ฉันไม่เคยลืมวันที่เราเดินไปสวนน้ำพุด้วยกัน บนถนนที่เรียงรายด้วยต้นจาคารานดา และพื้นที่เริ่มโรยรายด้วยกลีบสีม่วงคราม ฉันอดประหลาดใจไม่ได้ใจที่เห็นเธอเดินด้วยปลายเท้า และประหลาดใจยิ่งขึ้นเมื่อเธอบอกว่าเธอไม่อยากเหยียบย่ำบนดอกจาคารานดา ซึ่งเธออาจจะไม่มีโอกาสได้เห็นมันอีกแล้ว ฉันใจหายเมื่อเธอบอกต่อไปว่าเธอกำลังจะไปจากแคทาลินา เพราะขาของพ่อเธอหมดหวังที่จะคืนดีดั้งเดิม ขณะที่สายตาของแม่ก็แย่งลงจนแทบจะมองอะไรไม่เห็น ฉันแทบไม่มีกะจิตกะใจจะฟังอะไรต่อ จำได้ราวๆ ว่าครอบครัวของเธอจะ

ย้ายไปอยู่ที่ออริโก้ เมืองเล็กๆ ทางชายแดน ซึ่งพ่อของเธอมิญาติดอยู่ที่นั่น เธอสัญญาว่าจะส่งข่าวถึงฉันบ่อยๆ และขอให้ฉันเขียนจดหมายถึงเธอบ้าง

ฉันยังจำคำพูดประโยคสุดท้ายที่เธอล้อฉันว่า เสียงฉันเริ่มเหมือนไก่ตัวผู้ -- คำพูดที่ทำให้ฉันนึกถึงเธอทุกครั้งที่เห็นไก่ตัวผู้เกาะรั้วไม้ข้างบ้านและโง่คองขับรับแสงอรุณ

มีใครเคยพูดว่า ชีวิตมักจะเริ่มต้นใหม่ทุกเช้า นั่นหมายความว่า การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในวันใหม่โดยเราไม่มีโอกาสรู้ตัวล่วงหน้า และไม่มีทางที่จะหลีกเลี่ยงไม่ว่ามันจะดีขึ้นหรือเลวลงกว่าวันวาน

ฉันไม่เคยบอกเธอใช่ไหมว่า ทำไมฉันถึงไม่ไปเรียนต่อที่ซอร์เคต์ที่โรงเรียนซานฟิลิปป์ที่มีชื่อเสียง แต่กลับเลือกที่จะสอบเข้าเรียนต่อชั้นมัธยมปลายที่โรงเรียนเล็กๆ อย่างเทเรซาเพราะอะไร? เหตุผลประการเดียวของฉันก็คือเพราะเทเรซาอยู่ใกล้บ้านเก่าของเธอ และไม่ไกลจากสวนน้ำพุ... ทุกเช้าและเย็นฉันจะเดินผ่านบ้านหลังนั้น -- บ้านหลังเล็กๆ ที่ก่อด้วยอิฐอย่างหยาบๆ ฉาบทาด้วยสีเทาซีดๆ ประตูลีฟ้าสด หน้าต่างแต่ละบานเห็นได้ชัดว่ามาจากคนละแห่ง หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผาที่คร่ำคร่าและเคลือบคลุมด้วยคราบตะไคร่ ริมรั้วรกเรื้อด้วยไม้เลื้อย... บ่อยครั้งที่ฉันหยุดยืนอยู่หน้าบ้าน และผิดหวังเมื่อคนที่เปิดประตูออกมาไม่ใช่เธอ

บ้านหลังนั้นเปลี่ยนเจ้าของหลายต่อหลายครั้ง แต่นั่นก็ไม่เคยเปลี่ยนเส้นทางเดิน แม้ในวันที่เห็นบุนนาค หรือฝนตกหนัก

อย่างที่บอกแล้ว ว่าฉันเข้าเรียนต่อที่มหาวิทยาลัยอันเดรส เบโย ด้วยความสนับสนุนของอาจารย์สอนวิชาประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นลุงของเธอ -- เธอก็รู้ว่าอันเดรส เบโยเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่ได้ชื่อว่าเป็นแหล่งบ่มเพาะนักกฎหมายและนักปกครองของประเทศ ที่ผนังในห้องประชุมใหญ่เรียงรายด้วยภาพถ่ายของศิษย์เก่าผู้มีชื่อเสียง ทั้งอดีตประธานาธิบดี รัฐมนตรี ผู้พิพากษาศาลสูง เอกอัครราชทูตฯ ซึ่งปลุกฝังความใฝ่ฝันในจิตใจนักศึกษาทุกคนตั้งแต่วันแรกที่เหยียบย่างเข้ามา

ในรั้วมหาวิทยาลัย ว่าสักวันหนึ่งจะต้องมีรูปถ่ายของตนประดับอยู่ในห้องประชุมใหญ่บ้าง

แน่นอนว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ของอันเดรส เบโยจะต้องเป็นลูกหลานของผู้ที่มีสถานะทางสังคมไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง และมีเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่มาจากครอบครัวคนธรรมดาสามัญ และระหว่างนักศึกษาทั้งสองส่วนก็มีการแบ่งกลุ่มกันอย่างชัดเจน แม้มหาวิทยาลัยจะมีคณะต่างๆ มากมาย แต่ก็มีคำค่อนข้างแฉะว่าจริงๆ แล้วมหาวิทยาลัยแห่งนี้มีอยู่สองคณะเท่านั้น คือคณะลูกท้อหลานเธอ กับคณะลูกไม่มีพ่อ

แม้ว่าคำว่าลูกไม่มีพ่อ ออกจะรุนแรงไปสักหน่อยแต่ก็ฟังดูสะใจและใกล้เคียงกับสภาพภายในมหาวิทยาลัย ที่สำคัญคือมันกลายเป็นกองไฟที่หลอมรวมนักศึกษาส่วนน้อยในรุ่นนั้นให้ผนึกกันเป็นปีกแผ่นแน่นหนา และนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญของประเทศในเวลาต่อมา

เธอคงคิดไม่ถึงว่าแดเนียลจะมาเรียนที่อันเดรส เบโยเหมือนกัน แต่หลังนั้นหนึ่งปี -- หล่อนกลายเป็นจุดสนใจตั้งแต่วันที่พ่อของหล่อนขับรถดูดั่งคันเดิมมาส่งลูกสาวที่มหาวิทยาลัย พวกคณะลูกท้อหลานเธอพากันขับขิ้นรถซึ่งเหมือนซากที่ผุพัง และคณะลูกไม่มีพ่อของเราก็ทิ้งในท่าทางที่ไม่ยี่หระต่อสายตาใครของเธอ...ฉันจำได้แม่นว่า วันนั้นหล่อนสวมเสื้อตาสก็อตสีแดงเก่าๆ กับกางเกงยีนส์ขาดๆ และไว้ผมหน้าม้า ซึ่งดูยังไงก็ไม่พ้นกลิ่นอายของสาวชาวไร่

หล่อนจำฉันไม่ได้ในตอนแรก แต่เมื่อฉันพูดถึงวันที่เราไปเที่ยวไร่รุ่งนและหล่อนพาเราเดินขึ้นเขา หล่อนก็นึกออก และยังถามถึงเธอด้วย ซึ่งฉันเองก็ไม่สามารถจะตอบคำถามของแดเนียลได้ เพราะตั้งแต่วันที่จากไป เธอก็ไม่เคยส่งข่าวถึงฉันเหมือนที่ให้สัญญาไว้

แดเนียลสรุปว่าเธอคงจะมีสิ่งที่ต้องทำมากมายที่ออริโก้ สักวันเธอก็คงจะส่งข่าวมาเอง...หล่อนมักจะยุติปัญหาด้วยวิธีง่าย ๆ แบบนี้เสมอ -- แม้ว่าฉันจะไม่รู้ว่าเธอมีอะไรที่ต้องทำมากมายอย่างที่แดเนียลพูดหรือไม่ แต่ฉันก็ยังหวังอยู่เสมอว่า สักวันฉันจะได้รับข่าวคราวจากเธอ แม้จะเป็นเพียงจดหมายไม่กี่บรรทัด

หรือเศษกระดาษบันทึกข้อความสั้นๆ เพื่อที่ฉันจะได้ร่วมรับรู้ทุกข์สุขของเธอ
แต่ดูเหมือนว่า ความหวังของฉันไม่มีวันที่จะเป็นจริงขึ้นมาได้เลย

ชีวิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัยในช่วงสองปีแรก ไม่มีอะไรที่น่าตื่นเต้นหรือ
ประทับใจเป็นพิเศษ เราวนเวียนอยู่กับการเรียน กีฬา และกิจกรรมต่างๆ หอที่
ฉันพักก็มีสภาพไม่ต่างอะไรจากแฟลตคนจนในย่านชานเมือง ทั้งเก่าและทรุด
โทรม ห้องนอนแคบๆ ที่อัดแออัดอยู่ถึงสามคน ห้องน้ำที่นานๆ จะมีน้ำร้อน
สักครั้งหนึ่งแม้ในฤดูหนาว ห้องส้วมที่สกปรกและต้องเอากระดาษม้วนหรือ
กระดาษหนังสือพิมพ์ติดไปเอง แถมยังมักจะตันหรือชักโครกเสียบอยู่เป็นประจำ
ห้องอาหารที่ไม่ต่างอะไรจากห้องอาหารในโรงเรียนมัธยม โด๊ยะและแก้อ้อถ้าไม่ขาด
ก็กระโถกด้วยสนิม สมกับอาหารที่ไม่เป็นรส และถ้าลงมาช้า ก็จะได้กินแต่
ซูปใสๆ กับขนมปังแข็งเป็ง มีแต่กาแฟขมบี๋เท่านั้นที่มีให้เติมอย่างไม่อัน ส่วนใน
ห้องนั่งเล่นก็มีเพียงโซฟาริชาตๆ ตัวหนึ่ง กับโทรทัศน์ขาวดำรุ่นโบราณ ที่ภาพมัก
จะลึ่มหรือเป็นเส้นๆ จนเราคร้านที่จะปรับมัน แล้ววันดีคืนดีก็มีมือมิดจับ
โทรทัศน์เครื่องนั้นโยนออกไปทางหน้าต่าง แต่หลังจากนั้น หอพักเราก็ไม่มีโทรทัศน์
ดูกันอีกเลย

ทั้งหมดนี้เปรียบเทียบกับไม่ได้เลยกับหอพักของพวกลูกท่านหลานเธอที่
เป็นตึกสร้างใหม่สวยงามทันสมัย ห้องนอนที่กว้างขวาง ห้องน้ำที่สะอาดสะอาดอัน
ห้องอาหารที่โอโถง และบริการที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ห้องนั่งเล่นที่มีทั้งเครื่องเสียงและ
โทรทัศน์สีใหม่เอี่ยม

ฉันจำได้ว่า เราเคยเข้าซื้อหรือเรียนเรื่องความเป็นอยู่ไปยังมหาวิทยาลัย
แต่คำตอบที่ได้รับก็คือถ้าเราอยากมีหอพักอย่างพวกลูกท่านหลานเธอก็สามารถที่
จะขอซ่อมแซมตัวตึกและห้องทับรวมทั้งซื้อสิ่งต่างๆ ที่ต้องการด้วยเงินของตัวเอง

คำตอบซึ่งไม่ได้ช่วยให้อะไรดีขึ้น นอกจากความรู้สึกที่แย่งลง กับตอกลิ้ม
แห่งความแปลกแยกแตกต่างระหว่างนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม

อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ทำให้ชีวิตในมหาวิทยาลัยของฉันสดชื่นขึ้นมาบ้างก็คือ
แดเนี่ยลา -- เราพบกันเสมอในห้องสมุด ซึ่งเป็นสถานที่ที่ดีที่สุดและเสมอภาคที่สุด

ของมหาวิทยาลัย ซึ่งไม่ว่านักศึกษาคนไหนก็สามารถใช้บริการได้โดยเท่าเทียมกัน...ฉันชอบสภาพที่โปร่งโล่ง บรรยากาศที่เงียบสงบ ผู้คนที่คร่ำเคร่งกับการค้นคว้า และหนังสือหลายหมื่นเล่มซึ่งเหมือนโลกใหม่ที่รอคอยให้เราค้นพบความลึกลับอันน่าทึ่ง

แต่เนี่ยลาจะมาที่ห้องสมุดเสมอหลังเลิกเรียน อาจจะเพราะหล่อนมีเพื่อนไม่มากนัก หรือไม่มีที่อื่นจะไป เรามักจะนั่งอ่านหนังสือด้วยกันเงียบๆ ครั้งละนานๆ หลังจากนั้นก็จะเดินกลับหอพักด้วยกัน หอของหล่อนอยู่ก่อนถึงหอของฉัน สองฟากทางมีต้นเมเปิลเป็นทิว แสงโคมมัวๆ และนกแก้วตัวเล็กๆ ที่ส่งเสียงจ๊อกแจ้ก ระหว่างทางเรามักจะคุยกันถึงเรื่องราวในหนังสือที่เพิ่งอ่านมา เรื่องุ่นของพ่อหล่อน และอื่นๆ จิปาถะ

แต่เนี่ยลาเล่าให้ฉันฟังว่า แม่ตายตั้งแต่หล่อนยังเล็ก ดังนั้นจึงมีเพียงพ่อที่เลี้ยงดูหล่อนมาเพียงลำพัง โดยไม่เคยคิดที่จะแต่งงานใหม่ ซึ่งนั่นทำให้หล่อนรักและบูชาพ่อมาก แม้จะไม่เคยนึกชอบการทำเรื่องุ่นเลยก็ตาม...และถึงจะเลือกเรียนกฎหมายตามความต้องการของพ่อ แต่หล่อนกลับไม่มุ่งหวังที่จะทำงานในศาลหรือเป็นทนายความ หากแต่อยากเป็นครูในโรงเรียนอนุบาลเล็กๆ ที่ไหนสักแห่ง ที่ซึ่งเธอสามารถจุดเปลวไฟแห่งความฝันอันเรืองรองในหัวใจดวงน้อยๆ และตีมันด้ากับความฝันอันบริสุทธิ์สุดใสจากเหล่าลูกศิษย์

แม้ความคิดของฉันกับหล่อนจะต่างกันคนละขั้ว แต่ก็ไม่เป็นอุปสรรคในการที่เราจะคบหากัน...

จำได้ไหม? ที่เธอเคยบอกฉันในวันที่เราไปเรื่องุ่นของลุงฆอร์เควว่า สายน้ำถึงจะไหลมาจากที่ต่างกัน แต่ที่สุดแล้วก็รวมเป็นลำธารสายเดียว

บทที่

4

แม้ว่าเราจะมีเรื่องพูดคุยกันมากมายสมัยที่ยังเป็นเด็ก แต่
น่าแปลกที่เรากลับไม่เคยพูดกันถึงความฝันที่อยู่ในใจในวันหนึ่งเมื่อเราเติบโตขึ้น
โดยเฉพาะในเรื่องที่เราอยากจะเป็นอะไร -- ฉันและเธอต่างรู้ว่าฮาร์เวียอยากเป็นนัก
ฟุตบอล เอนรี หลุยส์อยากเป็นนักร้องเพลงพื้นเมือง หรือเพื่อนคนนั้นคนนี้
ต้องการที่จะเป็นทหาร ตำรวจ พยาบาล หรือครู แต่ฉันไม่เคยรู้ว่าเธอตั้งความ
หวังในอนาคตไว้อย่างไร และเธอก็คงไม่รู้ว่าฉันวาดหวังไว้เช่นไร

ฉันเริ่มมีความคิดถึงสิ่งที่อยากจะเป็นเมื่อโตขึ้นตั้งแต่ตอนที่เรียนอยู่
ประถมสอง เมื่อวันที่พ่อหรือหีบโบราณที่ถูกทิ้งลืมนอนอยู่ใต้เตียงมานานออกมาหา
ซากหนูตายที่ส่งกลิ่นคุ้ง -- ในหีบใบใหญ่ที่ทำด้วยไม้โอ๊คคาดด้วยแถบเหล็กแบบ
กำปั่นใส่ของของนักเดินทางทางเรือสมัยก่อน นอกจากเสื้อผ้ากับข้าวของ
เก่าๆแล้ว สิ่งที่ทำให้ฉันตื่นเต้นอย่างมากคือภาพของทวดซึ่งฉันเพิ่งมีโอกาสเห็น
เป็นครั้งแรก

ฉันเคยได้ยินชื่อและถ้อยคำที่พูดถึงทวดมาบ้าง แต่ก็ไม่ใช่เรื่องเป็นราว
เท่าไรนัก เช่นคำพูดก่อนขอศพญาติๆ เวลาที่ใครแต่งตัวหรูหราว่า “ไถ่ยังกับ
ดอนฟรานซิสโก” หรืองานเลี้ยงที่จัดใหญ่โตว่า “เหมือนงานเลี้ยงของดอนฟราน-

ซิสโก” แต่ก็ไม่ได้คิดที่จะใส่ใจจริงจัง จนกระทั่งพ่อหรือทาบโราณไปนั้น และนำภาพของหวดออกมาทำความสะอาดด้วยท่าทางที่อ่อนน้อม -- ภาพนั้นเป็นภาพลายเส้นที่ช่างเขียนคงจะร่างขึ้นก่อนลงมือเขียนภาพด้วยสีน้ำมัน หรือไมเช่นนั้นก็คงจะมีใครสักคนสเก็ตจากภาพของจริงอีกทีหนึ่ง แต่ความชื้นและเก่าเก็บทำให้กระดาษวาดเขียนสีชากลายเป็นสีเหลืองขุ่นมัว ส่วนลายเส้นก็จางพร่าเลื่อนไปตามกาลเวลา แต่กระนั้นก็ยังคงเห็นเค้าหน้าที่เข้มคม ศีรษะเด็ก หนองเคราดกคร่อมท่วงท่าสง่างามสมกับเครื่องแบบเต็มยศของขุนนางสมัยอาณานิคม ปกและอกเสื้อปักด้วยดันทอง ประดับด้วยเหรียญตราเต็มหน้าอก

พ่อเล่าด้วยน้ำเสียงเหมือนกระซิบราวกับกลัวรูปหวดจะหันมาเอ็ด แต่ก็แฝงด้วยความภาคภูมิใจว่า หวดของฉันหรือฟรานซิสโก ปอร์ดิเญ เดินทางจากบ้านเกิดในบาเซิลนามาอเมริกาใต้ตั้งแต่อายุสิบแปดปีโดยเริ่มทำงานเป็นเสมียนในสำนักงานผู้สำเร็จราชการของสเปนที่เปรู และก้าวหน้ามาโดยลำดับ จนในที่สุดได้รับตำแหน่งเป็นหัวหน้าดูแลเขตปกครองในดินแดนตอนเหนือของเปรูซึ่งเป็นประเทศโบลิเวียในปัจจุบัน อันนำไปสู่ฐานะที่มั่งคั่ง และอำนาจราชศักดิ์ เรื่องราวต่อจากนั้นค่อนข้างจะผสมผสานระหว่างความเป็นจริง กับเรื่องราวที่เหนือจริง ความเหลือเชื่อ ปาฏิหาริย์ และตำนานต่างๆ ตามคตินิยมของชนพื้นเมือง อย่างเช่นการที่หวดตกราบหัวเขาเดียวที่ตัวโตเท่าภูเขา หรือใช้ไม้เท้าปกลงบนหินทำให้เกิดบ่อวิเศษที่มีน้ำไม่รู้จึกหมด รวมทั้งการเรียกลมพายุมาขับไล่นกกาที่ลงมากินข้าวโพดในไร่ของชาวบ้าน ซึ่งฉันเองก็เชื่อครึ่งไม่เชื่อครึ่งในเรื่องเหล่านั้น อย่างไรก็ตาม เรื่องน่าเชื่อซึ่งรำลึกกันมาถึงทุกวันนี้ก็คือความร่ำรวยของหวด ที่เวลาจัดงานเลี้ยงแต่ละครั้งใหญ่โตราวกับงานมาร์ติกราส มีแขกเหรื่อมาร่วมมากมายราวกับเทศกาลคาร์นิวัล ว่ากันว่าบ้านของหวดที่ก่อสร้างและตกแต่งตามศิลปะแบบมัวร์นั้นมีขนาดมหึมาจนคนที่มาเยี่ยมเยียนเดินหลงอยู่บ่อยๆ แต่ทั้งบ้าน ไร่ นา ผุ่่งปศุสัตว์ รวมทั้งเงินทองและอำนาจทั้งหลายของหวดสูญสลายไปในตอนที่โมเซ่ ฟรานซิสโก เด ซาน มาร์ตินก่อการปฏิวัติเพื่อปลดปล่อยอาร์เจนตินาจากสเปน -- พ่อเล่าว่าจริงๆ แล้วหวดเห็นด้วยกับซาน มาร์ตินและกองทัพปฏิวัติ แต่ในฐานะที่เป็นข้าราชการของกษัตริย์สเปน หวดก็จำต้องต่อสู้ตามคำสั่งของผู้สำเร็จ

ราชการ...การไม่สามารถตัดสินใจเลือกข้างหนึ่งข้างใดให้เด็ดขาด ทำให้ทวดพ่ายแพ้ในการรบกับฝ่ายปฏิวัติ และถูกทางการปลดจากตำแหน่ง ครั้นเมื่อซาน มาร์ตินมีชัยชนะ ทวดก็ถูกจับเป็นเชลย โดนยึดบ้านช่องและทรัพย์สินจนหมดสิ้นครอบครัวแตกกระสานซ่านเซ็นไปคนละทางสองทาง ปู่ซึ่งเป็นลูกคนโตหนีไปอยู่ที่ปารากวัยหลายปี และสมบัติชิ้นเดียวที่หอบหิ้วมาได้ก็คือหีบโบราณใบนี้ ซึ่งเป็นมรดกตกทอดมาถึงพ่อ

แม้ว่าพ่อจะไม่พบซากหนูตายใต้เตียง แต่รูปของทวดก็ทำให้ฉันค้นพบสิ่งที่ตัวเองต้องการ นั่นคือการอยากเป็นเช่นเดียวกับทวด ตอนแรกอาจเป็นเพราะชื่นชมในเครื่องแบบอันสง่างามและเรื่องราวพิสดารพันลึกต่างๆ แต่เมื่อโตขึ้นฉันกลับอยากเป็นแค่นายอำเภอในชนบทที่ห่างไกล หรือข้าหลวงในจังหวัดเล็กๆ ชายแดนอันทุรกันดาร ไม่ได้คิดที่จะมีฐานะหรืออำนาจวาสนาถึงขั้นทวด แต่ก็แอบหวังว่าวันหนึ่งข้างหน้าคงจะมีคนจดจำชื่อฉันได้เหมือนกับชื่อดอนฟรานซิสโก และอาจมีคำพูดบางคำที่ติดปากคนทั่วไป อย่าง “ตรงย้งกับเบอร์มิวดะช ปอร์ติโญ” หรือ “สะอาดย้งกับมือของเบอร์มิวดะช ปอร์ติโญ”

แล้วเธอล่ะ ในวารวันเหล่านั้นเธอฝันที่จะเป็นอะไร?

ใครสักคนเคยพูดว่า ช่วงเวลาที่ดียิ่งที่สุดของคนเราคือช่วงที่เป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะตอนนั้นไม่ต่างอะไรจากการเดินข้ามสะพานสายรุ้งที่ทอดข้ามจากวัยรุ่นสู่วัยหนุ่มสาว จากความขลาดเขลาสู่ความอาจหาญและการเรียนรู้จากโลกที่ฟูฟ่องด้วยฟองฝันสุดจินตนาการแห่งความเป็นจริง จากมุมส่วนตัวที่คับแคบสู่อาณาจักรอันกว้างใหญ่ไพศาลของสังคมภายนอก และที่สำคัญก็คือเรายังอยู่กึ่งกลางระหว่างสองฟากฝั่งนั้น ไม่ได้ก้าวพ้นจากความฝัน ความหวัง และความมดงมแห่งวัยเยาว์ ไปสู่เงื่อนไขบมของกาลเวลาและเงื่อนไขต่างๆ ที่ผูกมัดเราอย่างแน่นหนา หรือความเท็จ แท้ แน่ ลวง ของชีวิตที่เติบโต

สำหรับคนที่ไม่เคยจากบ้านไปไหนอย่างฉัน ช่วงแรกๆของการอยู่ลำพังในหอพักของมหาวิทยาลัย การดูแลรับผิดชอบตัวเองทั้งในเรื่องการเรียน ความเป็นอยู่ กิจกรรม และการอยู่ร่วมกับเพื่อนใหม่ในบรรยากาศที่แปลกเปลี่ยน

สร้างความสับสนและยุ่งยากใจให้ฉันไม่น้อย กว่าจะพบว่าแท้จริงแล้วนักศึกษาคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้มีความรู้สึกที่แตกต่างไปจากฉัน -- ฉันยังจำคำพูดประโยคหนึ่งของเอ็ดวราโด กองซาโลได้ขึ้นใจ เขาบอกฉันในวันแรกที่เรাজับสลากได้พักอยู่ห้องเดียวกันว่า พวกเราทุกคนเหมือนคนเรือแตกที่พลัดขึ้นมาอยู่บนเกาะเดียวกัน ต่างคนต่างก็ไม่มီးอะไรติดตัวมา และก็ไม่ว่าจะต้องพบเจอกับอะไรบ้าง สิ่งเดียวที่เราทำได้ก็คือต้องจับมือกันไว้ให้มั่น

เอ็ดวราโดมาจากครอบครัวใหญ่ที่มีพี่น้องร่วมสิบคน แม้ว่าพ่อจะเป็นเจ้าของโรงพิมพ์ แต่ก็ไม่มีเงินพอที่จะให้ลูกอยู่ในคณะลูกท่านหลานเธอได้ แต่ก็ดูเหมือนว่าเอ็ดวราโดจะพอใจกับการเป็นสมาชิกของคณะลูกไม่มีพ่อเสียด้วยซ้ำ และอย่างหนึ่งที่สมกับการเป็นลูกชายเจ้าของโรงพิมพ์ก็คือการเป็นนักอ่านด้วย แทบจะไม่มีเวลาไหนที่เขาไม่มีหนังสืออยู่ในมือ แม้แต่บนเตียงนอนหรือตอนเข้าห้องน้ำ และฉันไม่ประหลาดใจเลยกับการเป็นนักเขียนและนักวิจารณ์ของเขา เป็นแต่ไม่คาดคิดว่าเรื่องราวของเขาจะจบลงอย่างน่าสะเทือนใจเหมือนหนังสือดี ๆ ที่ถูกฉีกทิ้ง โดยคนที่มิจิตใจหยาบกระด้างซึ่งไม่รู้ถึงคุณค่า และเจ็บปวดทรวงลึกทุกครั้งเมื่อมีคนพูดถึงเขาหรือได้อ่านข้อเขียนเก่า ๆ ของเขา

แม้จะเป็นที่รู้จักกันในหมู่เพื่อน ๆ ถึงความเป็นนักอ่านของเอ็ดวราโด แต่คนแรกที่อยู่ถึงความเป็นนักเขียนของเขากลับเป็นแดเนียลา ในวันที่หล่อนแวะมาที่ห้องพักฉันเพื่อขอยืมตำราบางเล่ม และเห็นเศษกระดาษที่เอ็ดวราโดเขียนบทกวีสั้น ๆ ที่ไว้บนโต๊ะเขียนหนังสือซึ่งเราใช้ร่วมกัน -- ดวงตาโตของหล่อนเหมือนจะโตขึ้นไปอีก และเปล่งประกายวาววามราวโคมแก้วเมื่อต้องแสงไฟ แดเนียลาท่องบทกวีเหล่านั้นดัง ๆ ด้วยน้ำเสียงที่ชื่นชม ตอนแรกหล่อนนึกว่าฉันเป็นคนเขียน แต่เมื่อรู้ว่าฉันเป็นเอ็ดวราโด หล่อนก็กระตือรือร้นที่จะรู้จักเขา เป็นแต่วันนั้นนักวีของหล่อนกลับไปค้างที่บ้าน แม้จะไม่ได้พบเอ็ดวราโด แต่หล่อนก็คัดลอกบทกวีของเขาหลายบทลงในสมุดเรียนของหล่อน...อีกสองสามสัปดาห์ต่อมา บทกวีของเอ็ดวราโดก็ลงพิมพ์ในจุลสารของมหาวิทยาลัยที่มีแดเนียลาเป็นหนึ่งในคณะบรรณาการ

เอตว์ราโดโกรธหัวฟัดหัวเหวี่ยงเมื่อเห็นจูลสารเล่มนั้น ฉันคิดว่าถ้าแดเนียลาเป็นผู้ชาย ก็คงจะโดนชกกลับไปแล้ว แต่กระนั้นหล่อนก็ถูกเจ้าของบทกวีระเปิดอารมณ์ใส่อย่างไม่ไว้หน้า จนฉันต้องเป็นคนช่วยไกล่เกลี่ย ฉันนึกว่าแดเนียลาจะเหลืออดกับอาการเกรี้ยวกราดของเอตว์ราโด แต่หล่อนกลับบอกอย่างใจเย็นว่า ถ้าเขาเขียนกวีบทใหม่เมื่อไหร่หล่อนก็ยินดีจะนำลงในจูลสารให้อีก

เอตว์ราโดไม่พูดถึงเรื่องนี้อีกเลย ฉันเข้าใจว่าเขาคงจะไม่ดูคำดูดีแดเนียลา แต่วันดีคืนดีเขาก็ยึดกระดาษชิ้นหนึ่งใสมือฉันเพื่อฝากไปให้แดเนียลา ฉันไม่รู้ว่าควรจะดีใจหรือเสียใจที่ทำหน้าที่เป็นคนส่งสารให้เพื่อน เพราะบทกวีของเอตว์ราโดบทนั้น กลายเป็นสิ่งที่มีคนจดจำและกล่าวขวัญถึงเสมอ...

แต่ฉันเองกลับเป็นคนที่ถูกแดเนียลาลืมเลือน

แดเนียลาหายหน้าไปจากห้องสมุด ถ้าไม่ไปร่วมวงกับเพื่อนๆ ที่ทำจูลสาร ฉันก็รู้หล่อนจะไปขลุกอยู่ที่ไหน และนั่นทำให้ฉันต้องใช้เวลามากอยู่ในห้องสมุดให้ยาวนานขึ้น บ่อยครั้งที่ฉันจะอยู่เป็นคนสุดท้าย และบางครั้งบรรณารักษ์ต้องเป็นฝ่ายลุกขึ้นมาเตือนให้กลับไปเสียที กระนั้นฉันก็ยังทอดเวลาในการเดินตามเส้นทางที่เคยมีแดเนียลาเคียงข้างอีกพักใหญ่ เพื่อให้แน่ใจว่าตอนที่ฉันไปถึงหอพักนั้น นอกจากเอตว์ราโด กับโคเม่ที่ชอบหลบไปกินเหล้าข้างนอกและมักจะเมาหลับไหลไม่ได้สติแล้ว ในห้องของฉันจะไม่มีใครอื่นอยู่อีก

ฉันไม่รู้ว่าเอตว์ราโดจะรู้สึกถึงความเปลี่ยนแปลงของฉันหรือไม่ ทั้งการพูดคุยแบบถามคำตอบคำ และการเลี้ยงที่จะพบปะกันซึ่งหน้าเหมือนแต่ก่อน -- บางทีเขาอาจจะไม่เหลือความสนใจให้กับใครหรือสิ่งใดอีกแล้วก็ได้ หลังจากเวลาส่วนใหญ่ในชีวิตและจิตใจถูกครอบครองด้วยแดเนียลา แต่อย่างไรก็ตาม ฉันยังคงถือว่าทั้งสองคนเป็นเพื่อนที่ดีเสมอ และพยายามที่จะแยกความรู้สึกส่วนตัวออกจากมิตรภาพ ทั้งๆ ที่รู้ดีว่ามันไม่ต่างอะไรกับการที่จะแบ่งแยกซีเมนต์ออกจากทรายและน้ำที่เคยก่อตึกหลังงาม

ฉันเคยได้ยินว่าบทกวีดีๆ สามารถทำให้คนเกิดอารมณ์อ่อนไหวได้ง่ายดาย

แต่ฉันไม่เคยรู้มาก่อนว่าตัวเอง ก็ค่อนข้างจะอ่อนไหวไม่แพ้บทกวีที่เขาเขียน

เธอจำต้นกระบองเพชรเก่าแก่ในสวนน้ำพุที่ซานโต โดมิงโกได้ไหม? ต้นที่อยู่หน้าประตูทางเข้า และแผ่ลำต้นที่ใหญ่โตราวกับจะประกาศอาณาเขตไม่ให้ใครมาข้องแวะ ไม่รวมหนามแหลมที่น่ากลัวซึ่งตั้งท่าคอยทิ่มตำทั้งคนและสัตว์ที่เผลอไพล่เข้าไปใกล้ แต่ก็ไม่พ่นการลงดีของเราไปได้... เธอเป็นคนแอบเอามีดพับของพ่อเธอมา และฉันเป็นคนเนียนปลายกึ่งที่เหมือนรูปหัวใจของมันออกเราต่างภูมิใจเหมือนอัศวินที่พิชิตมังกรร้าย ฉันยื่น "หัวใจของมังกร" ให้กับเธอ กระนั้นหนามเล็กๆ ก็ยังไม่วายตำมือเธอจนเลือดซึม แต่เธอยิ้มและเอ่ยถามว่า เลือดหยดเล็กๆ ไม่ก็หยด แลกกับหัวใจมังกรทั้งดวง ไม่ใช่สิ่งที่คุ้มค่าหรือ?

ฉันไม่ได้ตอบคำถามประโยคนั้นของเธอ แต่กลับเฝ้าคิดว่า กิ่งกระบองเพชรที่ถูกตัดปลายออกไปจะเป็นยังไง มันจะงอกเงยขึ้นมาใหม่ หรือเหี่ยวเฉาเหมือนคนที่ไม่ใส่ใจ -- หลายปีผ่านไปฉันยังคงแวะเวียนไปที่สวนน้ำพุ เพื่อพบว่า กระบองเพชรกิ่งนั้นยังคงแหงนวัน รอยแผลที่เกิดจากฝีมือฉันยังคงจารึกอยู่ที่เดิมโดยไม่เลือนหายไปไหน และฉันเชื่อว่ามันคงจะติดตราอยู่เช่นนั้นตลอดไป

ถึงวันนี้ ทุกครั้งที่ฉันมองดูแดเนี่ยลา ฉันก็รู้สึกว่าคุณเองมีสภาพที่ไม่ต่างอะไรจากกระบองเพชรต้นนั้นแม้แต่น้อย

